



E EN ONVERWACHTE GLOED

Beste lezers van Golfslag

Voor de derde keer neem ik jullie mee naar de gevangenis van Beveren. Samen met een sterk team vrijwilligers werk ik daar als aalmoezenier. De strafinstelling van Beveren is modern en koud. We staan tussen de hoge muren van grijs beton. Ook het leven in detentie is hard. Muren en regels bepalen het dag- en nachtritme. Maar soms verschijnt, uit het niets, een warme gloed. Even maar. Daarna trekt hij zich terug. Tussen de muren en de regels. Om onverwachts opnieuw door te breken. Contrastervaringen. Ik deel er vier met u.

De uit handen gegeven jongeren van de strafinstelling van Tongeren zijn verhuisd naar een leegstaande gevangenisvleugel in Beveren. Uit handen gegeven jongeren zijn volgens de rechter niet meer voor pedagogische verbetering vatbaar. David is één van hen. Via zijn coördinator had hij om een gesprek met een aalmoezenier gevraagd. Ik kom voor het eerst op zijn cel en vraag of ik mag gaan zit-

ten? Er volgt een flauw, nauwelijks merkbaar knikje en een zeer duidelijk onderzoekende blik. Aarzelend neem ik de stoel en ga zitten. *Je hebt mooie schoenen aan*, hoor ik hem zeggen. *Dank je wel*, antwoord ik. Dankbaar om deze onverwachte ijsbreker. *Vroeger keek ik altijd naar de schoenen van mijn vrienden. Ze hadden mooie schoenen van echt leder. Schoenen die mijn moeder niet kon betalen ...*

Hij weet veel over schoenen. Hij weet ook precies welke schoenen bij wie passen. Als hij vrijkomt, wil hij het liefst als schoenenverkoper aan het werk. Met het geld dat hij dan zal verdienen wil hij mooie schoenen voor zijn zusje kopen. Zij moet een beter leven krijgen. Hij kan haar niet volledig beschermen, dat weet hij wel. Maar het verdriet en de frustraties van de schoenen, die wil hij haar absoluut besparen.

Ik glimlach dankbaar naar mijn schoenen en stap, zonder enig verweer, mee in zijn droom. In mijn gedachten zie ik hem een grote stapel schoenendozen dragen. Zijn gezicht steekt er nog net bovenuit. Een grote glazen schuifdeur van een mooie schoenenzaak gaat vanzelf open. Ik ga naar binnen. Zonder woorden gaat hij meteen op zoek naar de schoen die precies bij mij past. Het delen van zijn droom doet goed. Wij zijn vertrokken ...

Een heerlijke pannenkoekengeur komt onder de deur gekropen van de gespreksruimte die naast de keuken is gelegen. *Lucien is pannenkoeken aan het bakken*, zegt de gedetineerde die tegenover mij zit. De pannenkoeken van Lucien zijn erg gewild.

Bij het verlaten van de gespreksruimte biedt Lucien me een pannenkoek aan. *Nee, dank je wel*, zeg ik met

een knipoog. Enkele meters verder zie ik een bewaker staan. Eten aannemen van een gedetineerde is verboden. Maar de bewaker heeft het aanbod en mijn afwijzing gehoord en begrepen. Ze zegt: *Siska, daar zal je spijt van krijgen, want ze zijn erg lekker*. Verrast kijk ik haar aan. *Ga achter de deur staan*, zegt ze kort. Vervolgens roept ze twee gedetineerden die ze laat plaatsnemen voor de bewakingscamera. *Komaan, Lucien, geef Siska nu maar een pannenkoek*. Geen glimlach, niet de minste verandering in haar stem. Het lijkt een doodgewone opdracht. Lucien gaat met groot enthousiasme onmiddellijk aan de slag en biedt me een dikke, met slagroom gevulde pannenkoek aan.

In de best beveiligde strafinstelling van Vlaanderen sta ik als een ondeugend kind achter de deur een pannenkoek te eten. De slagroom loopt er langs alle kanten uit. Twee gedetineerden houden trouw de wacht. Iedereen lijkt dit een perfect normale situatie te vinden. *En?* vraagt Lucien. *Heerlijk*, zeg ik en krijg vervolgens de slappe lach. En de bewaker? Zij weet van niets.

Tegenover mij zit een moedig man. Zijn cel is een toonbeeld van orde en zuiverheid. Hij wil een perfect parcours afleggen en is hard voor

zichzelf. Weer of geen weer, elke dag staat hij op om halfzes en gaat om acht uur wandelen. Als de deur opengaat zit hij klaar. Op hem moet niemand wachten. Meestal wandelt hij helemaal alleen. Of toch niet?

Ze zijn altijd bij mij. Altijd. Ik ben hier nooit alleen. Ze beschermen mij. Niemand begrijpt dat. In een kwade droom heeft hij een einde gemaakt aan het leven van zijn geliefden. Hij kijkt me recht in de ogen en vraagt of je ook kan doden uit liefde. Hij voelt mijn aarzeling en verduidelijkt zijn vraag: *Om hen te beschermen tegen een groter onheil?*

Hij blijft me aankijken maar verwacht geen antwoord. Zonder oordeel luisteren is voldoende. Ik voel hoe de verborgen aanwezig zijn stilte dragen. Heel even maar. Te kwetsbaar voor het daglicht. Gedetineerden huilen 's nachts. Dus over naar de orde van de dag.

We zitten samen in de auto. Rob en ik. Op weg naar een intakegesprek voor een opname op een psychiatrische afdeling. Eén uur rijden, één uur intake en één uur terug. Voor de zekerheid hebben we vier uur gekregen. Vier uur proeven van het leven buiten de muren. Daarna moet Rob terug achter de muren. De heenrit is spannend en de intake is een intens

gebeuren. Bij de terugrit valt de spanning eraf. Ik vraag of hij zijn moeder wil bellen? Zij zit zeker op nieuws te wachten. Ja, dat wil hij graag. Hij kiest voor een gedeeld gesprek via de luidsprekers van mijn auto. *Je moet haar stem horen*, zegt hij.

Hij vertelt haar over de intake. Beiden snakken naar perspectief. Zij vertelt hem over zijn dochter die bij haar woont. Eigenlijk is het meisje niet zijn biologische dochter en dus ook niet haar biologische kleindochter. Het meisje is het kind van zijn ex-vriendin. Beiden waren drugsverslaafden. De relatie viel uiteen. Hij wist dat zijn vriendin niet alleen voor haar kind zou kunnen zorgen en nam het vierjarig meisje mee en liet haar achter bij zijn moeder. We zijn ondertussen zeven jaar verder. Het meisje is elf geworden. *Ze begint echt te puberen*, hoor ik haar oma liefdevol zeggen.

Wat een wonder van een vrouw, denk ik. 's Avonds rij ik naar huis. In gedachten hoor ik moeder en zoon nog praten met elkaar. Een moeder die wacht en liefheeft. Heilige grond. Wat hoop ik dat hij daar weer veilig mag thuiskomen.

Siska DEKNUDT

Lucien, David en Rob zijn fictieve namen.